

**Kommittén Accelerationskontor för att
underlätta industrins omställning**

KN 2024:05
Industrisamordnare
Kristina Alvendal

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för branschernas
konkurrenskraft

Ge myndigheter ett konsultativt uppdrag

Sammanfattning

För att åstadkomma snabbare och mer förutsägbara tillståndsprocesser bör ett flertal statliga myndigheter få i uppdrag att arbeta konsultativt. Bristen på tidig konsultation och information bidrar till sena kompletteringsärenden och långa beslutsprocesser som hade kunnat undvikas. I allt för många fall får den sökande besked efter flera år. Tillståndsprocessen måste då börja om från början, därmed riskerar den sökande att förlora nödvändiga investerare.

För Sverige innebär utdragna beslutsprocesser och onödiga avslag en förlust av viktiga innovationer och arbetstillfällen. Den gröna omställningen riskerar dessutom att tappa tempo.

Trots att det finns ett rättsligt utrymme för ett konsultativt arbetssätt anser många myndigheter att de inte har ett uppdrag som omfattar mer långtgående dialog, vägledning och rådgivning. Kontakten med verksamhetsutövare begränsas därför allt för ofta till att informera om tillämpliga regelverk och att i efterhand bedöma ansökningar och underlag där myndighetens uppgift blir att avgöra vilket av flera intressen som ska ges företräde.

Det är ett återkommande problem i dagens tillståndsprovning att myndigheternas arbete präglas av detta synsätt. I stället bör provningen klarlägga hur en verksamhet kan utformas så att den blir förenlig med gällande regelverk och berörda intressen. Det förutsätter ett ändrat synsätt på myndighetens roll i processen.

På sikt bedöms ett mer konsekvent tillämpat konsultativt arbetssätt kunna bidra till effektivare och mer förutsebara processer. Genom att frågor identifieras och hanteras tidigare kan behovet av kompletteringar minska, antalet handläggningsomgångar begränsas och osäkerheten för berörda aktörer minska. Detta är till nytta för såväl det allmänna som enskilda företag.

Mot denna bakgrund föreslår Accelerationskontoret:

- 1) Att det införs krav i berörda myndigheters *instruktioner*¹ på att tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relevanta processer. Det innebär att myndigheterna ska **arbeta vägledande** för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen, **aktivt föra dialog** och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, samt besvara frågor utan onödigt dröjsmål och **ta initiativ till kontakt** i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.
- 2) Att det i berörda myndigheters *regleringsbrev* ges i uppdrag att under en begränsad tidsperiod identifiera ytterligare processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

¹ Se berörda myndigheter nedan.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	3
Författningsförslag.....	7
Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen.....	7
Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket.....	8
Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:1161) med instruktion för Sjöfartsverket.....	9
Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.....	10
Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för civilt försvar.....	11
Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning.....	12
Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:1300) med instruktion för Transportstyrelsen.....	13
Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet.....	14
Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:947) med instruktion för Kemikalieinspektionen.....	15
Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.....	16
Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen.....	17
Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget.....	18
Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk.....	19
Förslag till förordning om ändring i förordning (2010:184) med instruktion för Luftfartsverket.....	20
Förslag till förordning om ändring i förordning (2010:185) med instruktion för Trafikverket.....	21
Förslag till förordning om ändring i förordning (2011:619) med instruktion för Havs- och vattenmyndigheten.....	22
Förslag till förordning om ändring i förordning (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket.....	23
Förslag till förordning om ändring i förordning (2014:1585) med instruktion för Riksantikvarieämbetet.....	24
Förslag till förordning om ändring i förordning (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen.....	25
Förslag till förordning om ändring i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.....	26

Förslag till förordning om ändring i förordning (2022:208) med instruktion för Boverket.....	27
Förslag till förordning om ändring i förordning (2024:1333) med instruktion för Forsvarsmakten.....	28
Förslag till förordning om ändring i förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät.....	29
Förslag till förordning om ändring i förordning (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet.....	30
Förslag till tillägg i regleringsbrev.....	31
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Affärsverket svenska kraftnät	31
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Boverket.....	32
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Elsäkerhetsverket.....	33
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Energimarknadsinspektionen	34
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Forsvarsmakten.....	35
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Havs- och vattenmyndigheten.....	36
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Kemikalieinspektionen	37
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Lantmäteriet	38
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Luftfartsverket	39
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende länsstyrelserna	40
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Myndigheten för civilt försvar.....	41
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Naturvårdsverket.....	42
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Post- och telestyrelsen.....	43
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Riksantikvarieämbetet.....	44
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sametinget	45
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sjöfartsverket.....	46
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Skogsstyrelsen	47
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Statens energimyndighet	48

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Statens jordbruksverk	49
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Strålsäkerhetsmyndigheten	50
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sveriges geologiska undersökning	51
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.....	52
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Trafikverket	53
Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Transportstyrelsen	54
1. Inledning	55
1.1 Problemformulering.....	55
1.2 Orsaker till ofullständiga ansökningar	56
1.3 Vad menas med konsultativt arbetssätt?	57
2. Rättsliga utgångspunkter	58
2.1 Grundläggande förvaltningsrättsliga principer.....	58
2.2 Serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen	60
2.3 Konsultativt arbete i samråd.....	62
3. En ändrad syn på myndighetens roll och prövningens funktion ...	63
3.1 Dagens synsätt är konfliktorienterat.....	63
3.2 Intressen står inte nödvändigtvis emot varandra.....	64
3.3 Objektivitetsprincipen i ett möjliggörande perspektiv	65
4. Var i processen konsultativt arbete kan ske.....	65
4.1 Inför ansökan.....	65
4.2 Under myndighetens egen handläggning av ärenden.....	66
4.3 Som remissmyndighet.....	67
5. Vilka myndigheter bör arbeta mer konsultativt?	68
5.1 Förslagen gäller statliga myndigheter.....	68
5.2 Kommunernas ansvar.....	70
6. Ramar och avgränsningar	71
6.1 Objektivitet och likabehandling	71
6.2 Roller i prövningsprocessen.....	72
7. Slutsatser och förslag.....	73
7.1 Övergripande slutsatser	73

7.2 Behov av tydligare styrning.....	74
7.3 Uppdrag i instruktioner	75
7.4 Uppdrag i regleringsbrev – konkretisering och genomförande.....	75
7.5 Förhållandet till pågående utvecklingsarbete.....	76
8. Konsekvenser	77
8.1 Problem och syfte	77
8.2 Nollalternativ	77
8.3 Alternativa lösningar.....	77
8.4 Val av lösning.....	77
8.5 Förslagets konsekvenser.....	78
8.5.1 Ekonomiska konsekvenser	78
8.5.2 Övriga konsekvenser	78
8.6 Proportionalitet.....	78
8.7 Ikraftträdande och informationsinsatser.....	78
8.8 Uppföljning	79
8.9 Förhållande till EU-rätten	79

Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ska införas en ny 13 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

13 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2007:1121) med instruktion för Elsäkerhetsverket ska införas en ny 4 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

4 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2007:1161) med instruktion för Sjöfartsverket

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2007:1161) med instruktion för Sjöfartsverket ska införas en ny 10 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

10 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten ska införas en ny 17 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

17 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för civilt försvar

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för civilt försvar ska införas en ny 18 m § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

18 m § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning ska införas en ny 10 d § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

10 d § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2008:1300) med instruktion för Transportstyrelsen

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:1300) med instruktion för Transportstyrelsen ska införas en ny 11 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

11 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet ska införas en ny 12 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

12 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:947) med instruktion för Kemikalieinspektionen

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:947) med instruktion för Kemikalieinspektionen ska införas en ny 5 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

5 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut ska införas en ny 7 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

7 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen ska införas en ny 8 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

8 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget ska införas en ny 5 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

5 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk ska införas en ny 19 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

19 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2010:184) med instruktion för Luftfartsverket

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2010:184) med instruktion för Luftfartsverket ska införas en ny 4 b § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

4 b § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2010:185) med instruktion för Trafikverket

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket ska införas en ny 7 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

7 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2011:619) med instruktion för Havs- och vattenmyndigheten

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2011:619) med instruktion för Havs- och vattenmyndigheten ska införas en ny 7 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

7 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket ska införas en ny 8 f § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

8 f § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2014:1585) med instruktion för Riksantikvarieämbetet

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2014:1585) med instruktion för Riksantikvarieämbetet ska införas en ny 11 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

11 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2016:742) med instruktion för Energimarknadsinspektionen ska införas en ny 11 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

11 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion ska införas en ny 7 c § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

7 c § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2022:208) med instruktion för Boverket

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket ska införas en ny 15 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

15 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten ska införas en ny 25 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

25 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät ska införas en ny 4 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

4 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till förordning om ändring i förordning (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet ska införas en ny 35 a § med följande lydelse, samt omedelbart före denna införas en ny rubrik med följande lydelse.

Konsultativt arbete

35 a § Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde tillämpa ett konsultativt arbetssätt i relation till verksamheter och åtgärder som är eller ska bli föremål för en prövning eller motsvarande process hos en myndighet och som myndigheten inom sin verksamhet befattar sig med. Det innebär att myndigheten ska

1. arbeta vägledande för att underlätta för verksamhetsutövaren att utforma verksamheten och utarbeta ansökan så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen,
2. aktivt föra dialog och lämna tydlig och tidig återkoppling till verksamhetsutövare om vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, och
3. vara tillgänglig för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakt i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

Denna förordning träder i kraft den xx xx 202x.

Förslag till tillägg i regleringsbrev

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Affärsverket svenska kraftnät

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 4 a § förordningen (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Boverket
Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 15 a § förordningen (2022:208) med
instruktion för Boverket.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Elsäkerhetsverket**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 4 c § förordningen (2007:1121) med
instruktion för Elsäkerhetsverket.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat-
och näringslivsdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Energimarknadsinspektionen**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 11 c § förordningen (2016:742) med
instruktion för Energimarknadsinspektionen.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat-
och näringslivsdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Försvarmakten**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 25 a § förordningen (2024:1333) med
instruktion för Försvarmakten.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Försvarsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Havs- och vattenmyndigheten

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 7 a § förordningen (2011:619) med instruktion för Havs- och vattenmyndigheten.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Kemikalieinspektionen**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 5 c § förordningen (2009:947) med
instruktion för Kemikalieinspektionen.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat-
och näringslivsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Lantmäteriet

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 12 c § förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Luftfartsverket**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 4 b § förordningen (2010:184) med
instruktion för Luftfartsverket.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende länsstyrelserna

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 7 c § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Myndigheten för civilt försvar**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 18 m § förordningen (2008:1002) med
instruktion för Myndigheten för civilt försvar.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Försvarsdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Naturvårdsverket**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 8 f § förordningen (2012:989) med
instruktion för Naturvårdsverket.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat-
och näringslivsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Post- och telestyrelsen

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 13 a § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Riksantikvarieämbetet**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 11 a § förordningen (2014:1585) med
instruktion för Riksantikvarieämbetet.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Kulturdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sametinget

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 5 a § förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Kulturdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sjöfartsverket

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 10 a § förordningen (2007:1161) med instruktion för Sjöfartsverket.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Skogsstyrelsen

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 8 c § förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Statens energimyndighet

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 35 a § förordningen (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Statens jordbruksverk

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 19 a § förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Strålsäkerhetsmyndigheten

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 17 c § förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sveriges geologiska undersökning

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat i regleringsbrevet.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 10 d § förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det konsultativa arbetssätt som följer av 7 a § förordningen (2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Trafikverket**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 7 a § förordningen (2010:185) med
instruktion för Trafikverket.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

**Förslag till tillägg i regleringsbrevet för budgetåret 2027 avseende
Transportstyrelsen**

Accelerationskontoret föreslår att nedanstående uppdrag förs in rubricerat
regleringsbrev.

Utveckla ett konsultativt arbetssätt i myndighetens verksamhet

Myndigheten ska under perioden 2027–2028 utveckla och bredda det
konsultativa arbetssätt som följer av 11 c § förordningen (2008:1300) med
instruktion för Transportstyrelsen.

Arbetssättet ska tillämpas i myndighetens verksamhet under
uppdragsperioden. Myndigheten ska särskilt identifiera processer och
moment där arbetssättet kan bidra till ökad effektivitet, kortare ledtider och
mer förutsebara processer samt vidta de åtgärder som bedöms lämpliga.

Myndigheten ska senast den 1 mars 2029 redovisa de åtgärder som har
vidtagits och de erfarenheter som har gjorts till Regeringskansliet
(Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Den gröna industriomställningen innebär mycket stora och kapitalintensiva investeringar i ny och ombyggd industri, energinfrastruktur och samhällsviktig verksamhet. Projekten är ofta tekniskt, juridiskt och organisatoriskt komplexa och berör flera allmänna intressen, såsom klimat- och miljöskydd, energiförsörjning, säkerhet och regional utveckling.

Dessa projekt är i regel beroende av ett stort antal statliga myndigheter, bland annat i fråga om tillståndsprövning, tillsyn, samråd och remissyttranden. Hur statliga myndigheter organiserar sitt arbete och sina processer har därför stor betydelse för projektens ledtider, förutsebarhet och genomförbarhet.

I många projekt uppstår frågor, invändningar eller motstridiga krav sent i processen, exempelvis i samband med remisshantering eller efter att en ansökan redan har handlagts under lång tid. Detta kan leda till krav på omfattande kompletteringar och ytterligare utredningar. En återkommande iakttagelse är att flera av dessa frågor hade kunnat identifieras och hanteras tidigare genom dialog mellan verksamhetsutövare och berörda myndigheter.

Dessutom präglas många tillståndprocesser av ett synsätt där olika intressen i första hand prövas i motsats till varandra. Prövningen uppfattas därmed som en avvägning mellan dessa intressen, där myndighetens uppgift är att avgöra vilket som ska ges företräde. Ett sådant konfliktorienterat synsätt kan bidra till en mer återhållsam hållning i dialogen med verksamhetsutövare, där frågor som rör verksamheters utformning och potentiella intressekonflikter inte i samma utsträckning hanteras i ett tidigt skede. Detta kan i sin tur förstärka mönstret med sena invändningar och kompletteringar i processen.

Flera myndigheter har redan uppdrag som förutsätter dialog med verksamhetsutövare. Det finns dock en outnyttjad potential för ett mer konsultativt arbetssätt hos många myndigheter. Ett mer konsultativt arbetssätt kan bidra till att förbättra kvaliteten på ansökningar och beslutsunderlag samt minska risken för sena kompletteringar och omtag i processen. Ett konsultativt arbetssätt innebär inte att myndigheter frångår krav på saklighet eller opartiskhet, utan att dialog och vägledning används på

ett strukturerat och rättssäkert sätt för att tydliggöra krav, avvägningar och förutsättningar tidigt i processen.

Ett utökat inslag av konsultativt arbete kan i huvudsak ske inom ramen för gällande lagstiftning. För de flesta myndigheter finns det få eller inga juridiska hinder mot ett mer konsultativt arbetssätt, så länge kraven på saklighet, opartiskhet och rättssäkerhet upprätthålls.

1.2 Orsaker till ofullständiga ansökningar

Ofullständiga ansökningar korrelerar starkt med långa handläggningstider. Men att ofullständiga ansökningar förekommer kan inte enbart förstås som ett resultat av brister i enskilda ansökningar eller hos verksamhetsutövare. Forskning visar att sådana ansökningar ofta är nära kopplade till längre handläggningstider, men också att det i många fall kan vara rationellt för verksamhetsutövare att lämna in ansökningar trots att de riskerar att bedömas som ofullständiga.²

En förklaring till detta är när det råder osäkerhet kring hur myndigheter kommer att tolka och tillämpa regelverket i den enskilda prövningen. I situationer där det är oklart vilka krav som kommer att ställas, vilka utredningar som kommer att krävas eller hur olika intressen kommer att vägas, kan en ansökan vara förenad med betydande kostnader. Att lämna in ansökan i ett tidigare skede kan då vara ett sätt att få successiv klarhet i vilka uppgifter som kommer att efterfrågas genom myndighetens kompletteringskrav.

Mot denna bakgrund är det inte förvånande att en stor del av handläggningstiden i många ärenden infaller innan dess att ansökan bedöms som komplett. Analyser av tillståndprocesser visar att tidsutdräkten i betydande utsträckning är koncentrerad till kompletteringsfasen, där prövningsmyndigheten begär in ytterligare underlag och klargöranden, och att dessa moment upptar en särskilt stor andel av tiden i de mest tidskrävande ärendena.³

Samtidigt visar analysen att kompletteringar inte enbart är ett uttryck för brister i ansökan, utan en naturlig följd av hur prövningsprocessen fungerar.

² Kristoffer Sundström, *Incomplete and Delayed: How Uncertainty Drives Prolonged Environmental Licensing Processes*, s. 23 ff.

³ Westholm & Rönnerstrand, 2025, s. 42 ff.

Vidare framgår att tidsutdräkten i kompletteringsfasen i stor utsträckning uppstår hos prövningsmyndigheten. I de mest tidskrävande ärendena utgör myndighetens egen handläggning av kompletteringsförelägganden en betydande del av den totala tiden, och i vissa fall mer än hälften av handläggningstiden.⁴

Forskningen visar vidare att lagstiftning, generell vägledning och etablerade former för samråd inte fullt ut förmår att överbrygga de informationsgap som uppstår i sådana situationer. Även när sådana mekanismer finns på plats kvarstår ofta osäkerhet om hur regelverket kommer att tillämpas i det enskilda fallet.⁵ Detta bidrar till att en del av den klarläggande funktion som dessa mekanismer i teorin är avsedda att fylla i stället förskjuts till den formella prövningen.

1.3 Vad menas med konsultativt arbetssätt?

Med konsultativt arbetssätt avses i denna promemoria ett arbetssätt där myndigheter inom ramen för sina uppdrag för dialog med verksamhetsutövare och andra aktörer, lämnar vägledning och delar relevant kunskap. Syftet är att bidra till att krav, avvägningar och frågeställningar klargörs i ett tidigt skede, att minska konfliktytor samt att verksamheter kan utformas på ett sätt som är förenligt med gällande regelverk och berörda intressen.

Arbetssättet innebär att myndigheten aktivt bidrar till att skapa förutsättningar för genomförbara projekt genom att tydliggöra vilka krav som ställs och vilka anpassningar eller utredningar som kan vara nödvändiga. Vägledningen kan vara konkret och långtgående, men innebär inte att myndigheten ger förhandsbesked eller lämnar löften om ett visst utfall i en prövning. Ansvaret för att utforma verksamheten och ta fram underlag ligger fortsatt hos verksamhetsutövaren.

Ett konsultativt arbetssätt kan tillämpas i olika skeden av en process, såväl inför en ansökan som under handläggning och i andra sammanhang där myndigheten möter verksamhetsutövare. Arbetssättet innebär inte att myndigheten föregriper ett beslut, tar ställning till en verksamhets tillåtlighet i förväg eller företräder enskilda intressen. Dialog och vägledning ska ske på

⁴ Westholm & Rönnerstrand, 2025, s. 44

⁵ Kristoffer Sundström, *Incomplete and Delayed: How Uncertainty Drives Prolonged Environmental Licensing Processes*, s 25 f.

ett sätt som är förenligt med kraven på saklighet, opartiskhet och likabehandling och ska inte innefatta juridiskt ombudskap eller rådgivning om hur regelverk kan kringgås.

2. Rättsliga utgångspunkter

2.1 Grundläggande förvaltningsrättsliga principer

Myndigheters verksamhet ska bedrivas i enlighet med grundläggande förvaltningsrättsliga principer.

Legalitetsprincipen innebär att det allmännas handlande måste ha stöd i rättsordningen. Principen kommer främst till uttryck i 1 kap. 1 § tredje stycket regeringsformen, som stadgar att den offentliga makten utövas under lagarna.

En viktig distinktion är den mellan utövande av offentlig makt och annan myndighetsverksamhet. Utövande av offentlig makt kännetecknas av att det allmänna ensidigt och med bindande verkan beslutar om enskildas rättigheter eller skyldigheter, exempelvis genom myndighetsbeslut, föreskrifter eller faktiskt handlande med motsvarande konsekvenser. Vid sådan verksamhet ställs särskilt höga krav på ett tydligt och direkt normstöd för åtgärden.

All myndighetsverksamhet utgör dock inte utövande av offentlig makt i regeringsformens mening. Dialog, vägledning, rådgivning och andra konsultativa inslag saknar i regel bindande verkan och innebär normalt inte ett ensidigt avgörande av enskildas rättsställning. Dessa verksamhetsformer faller därför ofta utanför det område där legalitetsprincipen kräver uttryckligt lagstöd.

Av 5 § förvaltningslagen följer dock att en myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen. Kravet på stöd i rättsordningen innebär emellertid inte att varje myndighetsåtgärd måste ha ett uttryckligt lagstöd i formell mening. Vad som krävs är att åtgärden rymms inom den kompetens som följer av lag, förordning, myndighetsinstruktion eller annan normgivning samt att den inte strider mot gällande rätt.

För konsultativt arbete innebär detta att det generellt inte krävs ett direkt lagstöd i formell mening. Däremot måste även sådant arbete ha stöd i

rättsordningen enligt 5 § förvaltningslagen och rymmas inom myndighetens uppdrag och kompetensområde.

Objektivitetsprincipen innebär att myndigheter ska iaktta saklighet och opartiskhet samt behandla lika fall lika. Principen har sin rättsliga grund i 1 kap. 9 § regeringsformen och har även kommit till uttryck i 5 § andra stycket förvaltningslagen. Objektivitetsprincipen gäller all offentlig verksamhet, oavsett om den utgör utövande av offentlig makt eller inte. Kravet på objektivitet innebär att myndigheter endast får beakta relevanta och godtagbara omständigheter och att beslut och andra åtgärder inte får påverkas av ovidkommande hänsyn eller leda till otillbörlig särbehandling.

Objektivitetsprincipen innebär att myndighetens agerande ska bygga på relevanta faktiska och rättsliga utgångspunkter, och att myndigheten inte får gynna eller missgynna enskilda aktörer på osakliga grunder. Likabehandling är en följd av dessa krav och innebär att jämförbara situationer ska behandlas på ett likvärdigt sätt, såvida det inte finns sakliga skäl för något annat.

Objektivitetsprincipen utesluter inte konsultativa inslag såsom dialog, vägledning och rådgivning. Principen är i stället styrande för hur ett sådant arbetssätt får utformas och tillämpas. Avgörande är att dialogen inte innebär faktisk partiskhet eller leder till att vissa aktörer ges fördelar som andra inte får del av.

Objektivitetsprincipen tar sikte på om myndighetens agerande, bedömt objektivt, är ägnat att rubba förtroendet för myndighetens saklighet och opartiskhet och därmed förtroendet för myndighetens roll. Avgörande är om dialogen i praktiken eller till sitt yttre framstår som ett förhandsavgörande, leder till särbehandling eller annars ger vissa aktörer ett otillbörligt inflytande.

Objektivitetsprincipen innebär inte att myndigheten ska avstå från att ge vägledning eller föra dialog, utan att sådana kontakter ska utformas på ett sakligt och opartiskt sätt. Ett konsultativt arbetssätt är därmed i regel tillåtet, även när det är aktivt, konkret och i vissa fall långtgående, under förutsättning att det inte får karaktären av ett förhandsavgörande eller annars blir normerande för den fortsatta prövningen.

Objektivitet innebär i detta sammanhang inte att myndigheten ska förhålla sig neutral till om en verksamhet genomförs eller inte, utan att den ska verka för att regelverket tillämpas korrekt och alla intressen beaktas i utformningen

av verksamheten och i myndighetens beslut. Detta kan innefatta att myndigheten bidrar till att klargöra hur en verksamhet kan utformas så att den blir förenlig med gällande krav och berörda intressen, utan att därigenom föregripa beslutet i det enskilda ärendet.

För att säkerställa att ett konsultativt arbetssätt är förenligt med objektivitetsprincipen krävs att dialog och vägledning är tillgängliga på likvärdiga villkor och att arbetssättet tillämpas konsekvent.

2.2 Serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen

Enligt 6 § förvaltningslagen ska en myndighet se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla samt lämna den hjälp som behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sina intressen. Hjälp ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet samt lämnas utan onödigt dröjsmål. Med enskilda avses även företag och andra juridiska personer.

Av 7 § förvaltningslagen följer att myndigheter ska vara tillgängliga för kontakter med enskilda och informera om hur och när sådana kontakter kan tas. Enligt 8 § samma lag ska myndigheter inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter och i rimlig utsträckning hjälpa den enskilde genom att själva inhämta upplysningar eller yttranden.

Serviceskyldigheten aktualiseras normalt i samband med att en enskild tar kontakt med myndigheten eller annars ger uttryck för ett behov av hjälp. Skyldigheten innebär inte ett generellt krav på att myndigheter proaktivt ska bistå enskilda i avsaknad av sådan kontakt, men ställer krav på att myndigheten ger relevant och ändamålsenlig service när ett faktiskt behov föreligger och inom ramen för myndighetens verksamhetsområde och kompetens.

Omfattningen av den service som lämnas ska anpassas med hänsyn till frågans art, ärendets komplexitet och den enskildes behov. Även företag och andra aktörer med egna resurser kan vid komplexa ärenden ha behov av viss vägledning kring process och underlagskrav. Serviceskyldigheten förutsätter en bedömning i det enskilda fallet och ger inte den enskilde rätt till en viss servicenivå.

Myndighetens service kan ta sig uttryck i upplysningar, vägledning och råd, exempelvis information om hur en process är uppbyggd, vilka formella krav som gäller och vilka typer av handlingar och utredningar som normalt behöver ges in. Inom ramen för denna skyldighet kan myndigheten även, med utgångspunkt i sin erfarenhet av liknande ärenden och av vad en prövande myndighet typiskt sett behöver för att kunna genomföra en saklig och fullständig prövning, uppmärksamma den enskilde på frågor eller utredningsbehov som kan vara relevanta i det enskilda fallet. Sådan vägledning kan knyta an till kända sakomständigheter, förhållanden på den aktuella platsen eller andra omständigheter som framstår som betydelsefulla för prövningen, utan att myndigheten därigenom tar över ansvaret för utredningen eller ger bindande besked i sak. Vilken grad av konkretisering som är lämplig måste ytterst avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och med beaktande av kraven på saklighet och opartiskhet.

Serviceskyldigheten omfattar inte juridiskt ombudskap eller kvalificerad juridisk rådgivning av det slag som privata ombud tillhandahåller. Myndigheten ska inte ge råd om hur regelverk kan kringgå eller hur ett visst utfall i en prövning kan optimeras. Gränsen mellan tillåten vägledning och otillåten rådgivning är inte alltid skarp och måste bedömas i det enskilda fallet, särskilt mot bakgrund av kraven på saklighet och opartiskhet. Ansvaret för att ta fram ansökan och erforderligt beslutsunderlag ligger fortsatt hos den enskilde.

Resursbrist utgör inte skäl för att helt avstå från att ge service. Samtidigt påverkar myndighetens samlade resurser hur servicen kan utformas, prioriteras och lämnas i praktiken. Serviceskyldigheten ska fullgöras på ett sätt som är förenligt med myndighetens ansvar för sin verksamhet som helhet.

Serviceskyldigheten visar att det inom ramen för gällande rätt finns ett utrymme för myndigheter att lämna såväl generell som relativt konkret vägledning om krav, processer och utredningsbehov. Samtidigt är skyldigheten i sin nuvarande utformning i huvudsak reaktiv och ger ett betydande utrymme för myndigheter att själva avgöra i vilken omfattning och på vilket sätt service lämnas i praktiken. Detta innebär att det i många fall finns en potential att utveckla och systematisera arbetet med dialog och vägledning inom ramen för det handlingsutrymme som redan finns. Ett mer konsultativt arbetssätt kan ses som en vidareutveckling av

serviceskyldigheten, där fokus inte enbart ligger på att besvara frågor, utan på ett mer aktivt sätt tydliggöra förutsättningar, krav och vägval i processer som rör prövning och beslut. Ett sådant arbetssätt innebär inte en förändring av de rättsliga ramarna, utan en högre ambitionsnivå och en mer strukturerad tillämpning av det utrymme som följer av gällande rätt.

2.3 Konsultativt arbete i samråd

Reglerna om samråd i 6 kap. miljöbalken (härefter MB) är ett tydligt exempel på ett område där en myndighet inte bara får – utan *förutsätts* – agera konsultativt. Samråd enligt 6 kap. MB ska hållas innan en ansökan tas fram inför en tillståndsprövning. Samrådet syftar till att tidigt identifiera verksamhetens miljöeffekter samt behovet av utredning och beslutsunderlag.

Under samrådet ska verksamhetsutövaren föra dialog med berörda myndigheter, däribland länsstyrelsen. Länsstyrelsens roll i samrådet regleras i 6 kap. 32 § MB. Enligt bestämmelsen ska länsstyrelsen, i dialog med den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Länsstyrelsen ska därutöver skriftligen redovisa sin bedömning av vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla för att kunna ligga till grund för den fortsatta miljöbedömningen. Bedömningen är inte bindande.⁶

Bestämmelsen förutsätter ett aktivt deltagande från länsstyrelsens sida och innebär i praktiken att myndigheten ger råd och vägledning om vilka frågor som är relevanta att utreda och på vilken nivå som utredningen bör genomföras. Syftet är att miljökonsekvensbeskrivningen ska få en sådan utformning att den blir ett ändamålsenligt beslutsunderlag för den efterföljande tillståndsprövningen och att risken för sena kompletteringskrav ska minska.

Samrådsreglerna innebär inte att länsstyrelsen eller andra myndigheter tar ställning till verksamhetens tillåtlighet i förväg. Verksamhetsutövaren ansvarar även fortsatt för att miljökonsekvensbeskrivningen är komplett och tillräcklig.

⁶ Genom en lagändring (lag (2026:400) om ändring i miljöbalken) som träder i kraft den 1 juli 2026 kommer länsstyrelsens bedömning delvis att bli bindande när det gäller en verksamhet eller åtgärd för förnybar energi, så som begreppet definieras i lagen (2026:399) om verksamheter och åtgärder för förnybar energi.

Utöver att länsstyrelsen förutsätts agera konsultativt i samrådet finns det inte heller några bestämmelser som hindrar även andra myndigheter från att arbeta konsultativt inom ramen för samrådet. Verksamhetsutövaren ansvarar för att hålla samråd med berörda myndigheter, men dessa förutsätts delta i samrådet. Ändamålet med detta är att dessa myndigheter ska kunna spela in de intressen som de företräder och kunna bidra med den kunskap de har, för att verksamheten samt ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen ska kunna utformas med detta i beaktande. Även här är syftet att miljökonsekvensbeskrivningen ska bli ett ändamålsenligt beslutsunderlag och att risken för sena kompletteringskrav ska minska.

3. En ändrad syn på myndighetens roll och prövningens funktion

3.1 Dagens synsätt är konfliktorienterat

I många prövnings- och tillståndprocesser finns en underförstådd bild av att olika intressen står mot varandra. En verksamhet som ska prövas, till exempel en industrietablering eller en energianläggning, uppfattas ofta som ett uttryck för ett exploateringsintresse, som ställs mot andra intressen såsom miljöskydd, kulturmiljö, hälsa eller säkerhet.

Med detta synsätt framstår prövningen som en fråga om att väga intressen mot varandra, och myndighetens roll som att opartiskt fatta beslut om vilket intresse som ska ges företräde på bekostad av det andra.

Hur myndigheter tolkar objektivitetsprincipen får konsekvenser för hur de agerar i praktiken. Många myndigheter uppfattar sitt handlingsutrymme som begränsat, och kravet på saklighet och opartiskhet tas ofta till intäkt för en försiktig hållning i kontakten med enskilda. Att ge mer konkret eller situationsanpassad vägledning kan uppfattas som att myndigheten tar ställning för ett visst intresse eller en viss lösning, och därmed riskerar att rubba sin neutralitet. Denna försiktighet leder till ett återhållsamt arbetssätt. Alternativa lösningar eller potentiella konflikter med andra intressen synliggörs sent, trots att de ofta kan identifieras tidigt i processen. Vägledningen begränsas till övergripande information om tillämpliga regelverk och processer.

I stället för att föra en öppen och framåtsyftande dialog avvaktar myndigheten i många fall de formella skedena i processen, där invändningar och krav förs fram inom ramen för handläggningen. Detta innebär i

praktiken att myndigheten avstår från att i ett tidigt skede ta upp frågor som den samtidigt vet, eller har goda skäl att anta, kommer att bli avgörande för den fortsatta prövningen.

Även under den fortsatta handläggningen präglas processen av detta förhållningssätt. Brister och oklarheter identifieras ofta successivt, vilket leder till kompletteringskrav i flera omgångar. I senare skeden behandlas uppkomna problem i första hand som underlag för myndighetens bedömning, snarare än som frågor att försöka lösa i dialog med verksamhetsutövaren. Konsekvensen kan bli att brister eller konflikter leder till avslag, betungande villkor eller långtgående begränsningar, i stället för att myndigheten överväger om och hur verksamheten kan anpassas så att den blir förenlig med gällande krav.

3.2 Intressen står inte nödvändigtvis emot varandra

Det konfliktorienterade synsättet och antagandet om att berörda intressen typiskt sett står i ett motsatsförhållande till varandra är emellertid i många fall missvisande. I många processer handlar frågan inte om oförenliga intressen, utan om hur en verksamhet eller åtgärd utformas. De konflikter som aktualiseras är ofta inte givna från början, utan uppkommer till följd av val av lokalisering, teknisk utformning eller vilka utredningar som tas fram och hur dessa genomförs.

I praktiken finns det i många fall ett betydande utrymme att anpassa verksamheten. Genom förändringar i utformning, lokalisering eller villkor kan olika berörda intressen ofta tillgodoses samtidigt, eller åtminstone bringas i en sådan balans att en verksamhet kan genomföras utan att komma i konflikt med gällande krav eller med allmänna eller enskilda intressen. Det som framstår som en konflikt i ett visst skede av processen kan istället vara en utformningsfråga.

Detta innebär inte att verkliga intressekonflikter saknas eller att avvägningar inte behöver göras. Sådana situationer förekommer, men perspektivet bör förskjutas från att väga intressen mot varandra till att i största möjliga mån förena intressen. Detta lägger grunden för en mer aktiv och lösningsinriktad roll för myndigheterna inom ramen för gällande rätt.

3.3 Objektivitetsprincipen i ett möjliggörande perspektiv

Ett mer möjliggörande och aktivt arbetssätt kan av en del uppfattas som problematiskt i förhållande till objektivitetsprincipen. Ett sådant synsätt bygger dock på föreställningen att prövningen i första hand handlar om att välja mellan motstående intressen. I ett möjliggörande perspektiv, där fokus i stället ligger på att hjälpa verksamhetsutövare att utforma verksamheter så att konflikter undviks, behöver denna tolkning nyanseras.

Objektivitetsprincipen utesluter inte att myndigheten ger konkret och i vissa fall långtgående vägledning. En myndighet kan, utan att frånga kraven på objektivitet, medverka till att verksamhetsutövaren utformar sin verksamhet och ett ansökningsunderlag som uppfyller kriterierna för ett bifall. Myndigheten kan klargöra hur regelverket ska förstås, peka på möjliga utmaningar och tydliggöra vilka anpassningar som kan krävas för att en verksamhet ska bli förenlig med gällande rätt. Detta innebär inte att myndigheten tar ställning i en intressekonflikt eller föregriper ett beslut, utan att den verkar för att relevanta krav tydliggörs och hanteras på ett sådant sätt att konflikter i möjligaste mån undviks.

4. Var i processen konsultativt arbete kan ske

4.1 Inför ansökan

I vissa processer finns lagreglerade former för dialog mellan verksamhetsutövare och berörda myndigheter. Det främsta exemplet är samråd enligt 6 kap. miljöbalken. Samrådet omfattar inte enbart länsstyrelsen, utan även andra berörda myndigheter som deltar utifrån sina respektive ansvarsområden. Myndigheterna bidrar med kunskap inom sina sektorer, identifierar frågor som kan bli aktuella i den fortsatta prövningen och signalerar vilka aspekter som kan få särskild betydelse. Samrådet får därigenom en tvärspektoriell karaktär redan i ett tidigt skede. Ett återkommande problem är att myndigheter i varierande grad underlåter att delta, eller deltar på ett mer översiktligt sätt, i samråd. Det kan vara svårt att ta tydlig ställning i inledande skeden, innan myndigheten vet hur verksamheten närmare kommer att utformas, men det är viktigt att myndigheten efter bästa förmåga spelar in de intressen som den har att beakta, för att verksamhetsutövaren ska kunna tillgodose dem i så stor utsträckning som möjligt.

Även i ärenden där det inte finns något lagkrav på samråd finns ett betydande utrymme att arbeta konsultativt i informella skeden före ansökan. Dessa skeden kännetecknas av att projektets utformning och de frågor som kan bli aktuella i en prövning ännu inte är fastlagda. Det innebär också att möjligheten att påverka förutsättningarna för prövningen är stor. Därför finns det starka skäl för myndigheter att i högre grad ta vara på dessa skeden för ett mer aktivt och strukturerat arbete med dialog och vägledning.

Erfarenheter visar att många av de frågor som senare uppkommer i prövningen hade kunnat identifieras och hanteras tidigare, om relevanta myndigheter varit involverade i ett tidigare skede. Dylika slutsatser har bland annat dragits i det utvecklingsarbete kring samrådsprocesser som genomförts av länsstyrelserna under ledning av Länsstyrelsen i Västerbottens län.⁷ Forskning pekar även på att en minskning av ofullständiga ansökningar förutsätter ökad förutsebarhet i hur regelverk och krav kommer att tolkas i prövningen.⁸ Ett mer utvecklat konsultativt arbetssätt inför ansökan har därmed en särskild potential att bidra till kortare ledtider och mer förutsebara processer.

Dialogen kan omfatta såväl tillståndsmyndigheter som myndigheter som senare kan komma att yttra sig i egenskap av remissinstanser, liksom andra sektorsmyndigheter.

4.2 Under myndighetens egen handläggning av ärenden

Ett konsultativt arbetssätt bör tillämpas även efter att en ansökan har lämnats in och ett formellt ärende har inletts. Ett konsultativt arbetssätt kan i detta skede exempelvis bestå i en tidig och strukturerad genomgång av ansökan i syfte att identifiera brister och oklarheter och kommunicera dessa till sökanden i ett tidigt stadium. Myndigheten kan därutöver proaktivt identifiera frågor som sannolikt kommer att lyftas av remissmyndigheter och uppmärksamma verksamhetsutövaren på dessa. Under handläggningen kan dialog föras om behovet av kompletteringar och ytterligare utredning samt om möjliga justeringar av projektet. Efter genomförd remiss kan myndigheten ge tydlig återkoppling och klargöra vilka frågor som är avgörande för den fortsatta prövningen.

⁷ Länsstyrelsen i Västerbottens län m.fl., Utvecklat samråd – slutrapport N2021/02286. Uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan, 2024

⁸ Kristoffer Sundström, Incomplete and Delayed: How Uncertainty Drives Prolonged Environmental Licensing Processes, s 23 f.

Ett konsultativt arbetssätt i detta skede innebär att myndigheten, inom ramen för sitt uppdrag, kan bidra till att verksamheten och ansökan successivt utvecklas. Detta kan innefatta att klargöra hur verksamheten kan behöva anpassas för att bli förenlig med gällande krav och berörda intressen. Myndigheten kan därigenom bidra till att frågor som annars hade lett till invändningar, begränsningar eller avslag i ett senare skede i stället hanteras genom justeringar under handläggningens gång.

Ett sådant arbetssätt syftar även till att undvika att kompletteringar sker i flera omgångar utan tydlig prioritering. Upprepade kompletteringsrundor är en återkommande orsak till långa och svårförutsebara handläggningstider. Genom att i ett tidigt skede identifiera och kommunicera samtliga centrala frågor kan myndigheten bidra till en mer sammanhållen process, där sökanden ges möjlighet att rikta sina insatser mot det som är avgörande för prövningen. Liknande slutsatser har dragits inom ramen för länsstyrelsernas regeringsuppdrag om att göra tillståndsprövningen av miljöfarlig verksamhet mer effektiv och förutsebar.⁹

4.3 Som remissmyndighet

Myndigheter har i många processer en viktig roll som remissinstanser i andra myndigheters ärenden. Remissyttranden kan få stor betydelse för den fortsatta prövningen och för projektets genomförbarhet. Samtidigt lämnas synpunkter från remissmyndigheter ofta i ett relativt sent skede av processen. Detta kan innebära att nya frågor eller invändningar aktualiseras efter att ärendet redan har handlagts under en längre tid. När sådana synpunkter är otydliga, generellt hållna eller inte åtföljs av en tydlig beskrivning av vad som behöver förändras, kan de leda till omfattande kompletteringar, osäkerhet i processen och förlängda ledtider.

Mot denna bakgrund finns det behov av att remissmyndigheter i större utsträckning tillämpar ett konsultativt och mer lösningsinriktat arbetssätt. Detta innebär att synpunkter bör utformas så konkret och tydligt som möjligt, så att det framgår vilka brister eller frågeställningar som har identifierats, varför dessa är relevanta och vilka åtgärder, kompletteringar

⁹ Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Åtgärder för att göra länsstyrelsernas tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet mer effektiv och förutsebar. Slutredovisning av regeringsuppdrag 3D4 för 2024 samt 3D5 för 2025 (Prövningsuppdraget), rapport 2025:38, 2025

eller anpassningar som kan behövas för att verksamheten ska kunna bli förenlig med gällande krav.

Ett sådant arbetssätt innebär inte att remissmyndigheten frångår sin roll eller företräder verksamhetsutövarens intressen, utan att myndigheten tydliggör hur de intressen som den ansvarar för kan tillgodoses inom ramen för prövningen. I många fall kan det även vara ändamålsenligt att föra dialog med den prövande myndigheten och, när det är lämpligt, med verksamhetsutövaren, i syfte att klargöra synpunkter och diskutera möjliga justeringar, i stället för att enbart lämna ett avstyrkande.

5. Vilka myndigheter bör arbeta mer konsultativt?

5.1 Förslagen gäller statliga myndigheter

De förslag som lämnas i denna promemoria riktar sig i första hand till myndigheter vars verksamhet innefattar processer som kan påverka genomförandet av projekt inom den gröna omställningen, särskilt i form av prövning, tillsyn, samråd eller yttranden i andra myndigheters ärenden. Det gäller i synnerhet myndigheter som genom sådana processer kan bidra till att klargöra krav, utredningsbehov och förutsättningar för verksamheter och åtgärder. Accelerationskontoret har låtit ta fram en promemoria¹⁰ av Hellström Advokatbyrå med en genomgång av statliga myndigheter som påverkar projekt inom den gröna omställningen. Urvalet nedan baserar sig på denna genomgång.

- **Affärsverket svenska kraftnät** har processer kopplade till anslutning och nätutbyggnad som är avgörande för projekts genomförbarhet, och bedriver redan samverkan och dialog utan juridiska hinder.
- **Boverket** har en vägledande och normerande roll inom samhällsbyggnadsområdet och bidrar genom sitt stöd till tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen till att klargöra krav och förutsättningar för verksamheter och åtgärder.
- **Elsäkerhetsverket** bedriver både tillsyn och tillståndsprövning (drifttillstånd) som direkt kan fördröja projekt, med tydlig koppling till konkreta ärenden.

¹⁰ Hellström Advokatbyrå, Statliga myndigheter som påverkar den gröna omställningen, 30 januari 2026

- **Energimarknadsinspektionen** har tillstånds- och tillsynsprocesser (nätkoncessioner och anslutning) med direkt påverkan på ledtider och redan etablerade dialoginslag.
- **Försvarsmakten** har en mycket stark påverkan genom remissyttranden.
- **Havs- och vattenmyndigheten** lämnar regelmässigt yttranden i tillståndsprocesser och arbetar med normer som kan påverka projekts genomförbarhet.
- **Kemikalieinspektionen** fattar beslut om dispenser och bedriver normering som kan vara avgörande för projektens genomförande.
- **Lantmäteriet** handlägger ärenden som är en förutsättning för projekt och där handläggningstider kan vara fördröjande.
- **Luftfartsverket** agerar som sakägare och remissinstans där synpunkter ofta kan omsättas i konkreta anpassningar av projekt.
- **Länsstyrelserna** har en central roll i prövning, tillsyn, samråd och vägledning, och påverkar både kravbild och process i flera skeden.
- **Myndigheten för civilt försvar** lämnar yttranden och bidrar med underlag i frågor som rör totalförsvar och civilt försvar, vilket i vissa fall kan påverka förutsättningarna för projekt och den fortsatta prövningen.
- **Naturvårdsverket** har en mycket central roll både som remissinstans, tillsynsmyndighet och vägledande aktör, med tydlig påverkan på krav och underlag.
- **Post- och telestyrelsen** handlägger tillståndsärenden och lämnar yttranden i frågor som rör elektronisk kommunikation och radiokommunikation, vilket kan påverka utformningen och genomförandet av vissa projekt.
- **Rikantikvarieämbetet** lämnar yttranden som ofta leder till ökade krav eller avvägningar i prövningar och därmed påverkar processens utfall.
- **Sametinget** har en viktig remissroll i tillståndsprocesser där yttranden kan påverka kravbild och projekts genomförbarhet.
- **Sjöfartsverket** lämnar yttranden i tillståndsprocesser som kan påverka utformning och genomförande av projekt.
- **Skogsstyrelsen** bedriver tillsyn och lämnar yttranden som kan påverka krav och villkor i projekt.
- **Statens jordbruksverk** påverkar genom stödgivning, föreskrifter och sektorskunskap för verksamheter inom jordbruks- och livsmedelsområdet, vilket kan ha betydelse för förutsättningarna att genomföra vissa projekt.

- **Statens energimyndighet** bidrar genom finansiering, kunskapsunderlag och sektorsspecifik expertis som kan påverka utformningen och genomförandet av projekt inom energiområdet.
- **Strålsäkerhetsmyndigheten** bedriver tillståndsprövning och deltar i remisser med direkt påverkan på projekts genomförbarhet.
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** handlägger tillstånd och bereder ärenden som är avgörande för projekts genomförande.
- **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)** lämnar expertyttranden i remisser som kan påverka krav och utredningsbehov.
- **Trafikverket** bedriver egen prövnings- och planeringsverksamhet samt lämnar regelmässigt yttranden i andra myndigheters ärenden, där synpunkter på infrastruktur, transportlösningar och riksintressen kan få stor betydelse för projektens genomförbarhet.
- **Transportstyrelsen** har tillstånds- och tillsynsroller samt remissfunktioner som direkt påverkar projekts genomförbarhet.

De flesta av dessa myndigheter har idag ett konsultativt arbetssätt i olika grad. Accelerationskontoret bedömer dock att det finns utrymme för och behov av att utöka inslaget av konsultativt arbetssätt i myndigheternas verksamhet.

5.2 Kommunernas ansvar

Förslagen om ett konsultativt arbetssätt riktar sig endast till statliga myndigheter. Kommuner har en grundlagsskyddad självstyrelse och kan inte styras genom instruktioner eller regeringsuppdrag på samma sätt som myndigheter under regeringen. Att införa motsvarande krav på kommunerna skulle kräva lagstiftning och en mer omfattande analys av hur sådana regler skulle förhålla sig till den kommunala självstyrelsen och till strukturen i bland annat plan- och bygglagstiftningen.

Även om kommunerna inte omfattas av förslagen är frågan högst relevant för dem. I Accelerationskontorets dialoger återkommer verksamhetsutövare till behovet av tidig dialog, tydligare vägledning och bättre förutsebarhet i kommunala processer, särskilt inom plan- och byggområdet. Erfarenheter från såväl kommunala som statliga processer visar att frågor som identifieras och hanteras tidigt ofta kan lösas innan de utvecklas till mer omfattande problem senare i processen.

De arbetssätt som föreslås för statliga myndigheter – aktiv dialog, vägledning och tidig återkoppling om krav, utredningsbehov och förutsättningar – är därför även av direkt nytta i kommunala processer. Ett mer konsultativt arbetssätt kan bidra till att ansökningar och underlag håller högre kvalitet redan från början, minska behovet av kompletteringar och skapa bättre förutsättningar för effektiva och förutsebara processer. Sådana arbetssätt kan kommunerna införa frivilligt inom ramen för sin egen verksamhets- och processutveckling.

Kommunerna uppmanas därför att överväga att utveckla ett mer konsultativt arbetssätt i relevanta processer. Det ligger i linje med strävan efter kortare ledtider, ökad förutsebarhet och bättre samverkan med verksamhetsutövare. Förslagen i denna promemoria kan fungera som modell och inspiration för kommuner som vill utveckla sitt arbete med dialog, vägledning och tidig återkoppling.

6. Ramar och avgränsningar

6.1 Objektivitet och likabehandling

Dialog och vägledning får inte utformas på ett sätt som innebär att vissa aktörer ges ett otillbörligt informations- eller påverkansövertag. Detta är framför allt viktigt i de fall oförenliga intressen står emot varandra. I synnerhet i informella skeden, där kontakter kan ske utan fasta former, är det då viktigt att säkerställa att tillgången till dialog och vägledning inte i praktiken varierar mellan olika aktörer.

Detta innebär emellertid inte att myndigheter behöver avstå från ett konsultativt arbetssätt. Objektivitetsprincipen hindrar inte att myndigheter lämnar konkret och i vissa fall långtgående vägledning, förutsatt att detta sker på ett konsekvent och transparent sätt. Genom att säkerställa likvärdig tillgång till dialog, tydlig dokumentation av kontakter och ett enhetligt bemötande av jämförbara situationer kan kraven på objektivitet och likabehandling upprätthållas även vid ett utvecklat konsultativt arbetssätt.

I ett möjliggörande perspektiv innebär objektivitet inte att myndigheten ska förhålla sig passiv eller strikt neutral i förhållande till om en verksamhet genomförs eller inte – myndigheten får vara av uppfattningen att en verksamhet skulle vara av godo, givet att den kan utformas på ett sätt som inte kommer i strid med gällande rätt och berörda intressen. För detta

ändamål ska myndigheten säkerställa att regelverket tillämpas korrekt och alla intressen beaktas på ett likvärdigt sätt. Detta kan innefatta att myndigheten bidrar till att klargöra hur verksamheter kan utformas så att de blir förenliga med gällande krav och berörda intressen, utan att därigenom ge vissa aktörer otillbörliga fördelar.

Ett konsultativt arbetssätt förändrar inte de krav som gäller för myndighetens prövning. Kraven på saklighet, opartiskhet och en självständig bedömning gäller i hela processen, oavsett i vilka skeden myndigheten har haft dialog med en verksamhetsutövare. Att myndigheten i tidigare skeden har bidragit till att tydliggöra krav och möjliga anpassningar innebär inte att den i prövningen är bunden till en viss lösning. Prövningen ska även fortsättningsvis ske utifrån ett fullständigt underlag och en självständig bedömning.

6.2 Roller i prövningsprocessen

Ett konsultativt arbetssätt aktualiserar frågor om myndighetens roll i prövningsprocessen. Det behöver göras en gränsdragning mellan å ena sidan dialog och vägledning om krav, process och möjliga sätt att utforma en verksamhet, och å andra sidan ställningstaganden som innebär att myndigheten i förväg avgör hur ett ärende ska bedömas. Det förstnämnda ryms inom ramen för ett konsultativt arbetssätt, medan det senare – i form av faktiska eller upplevda förhandsavgöranden – inte är förenligt med kraven på saklighet och opartiskhet.

Ett konsultativt arbetssätt innebär inte att myndigheten intar rollen att bistå verksamhetsutövaren i en intressekonflikt, eller att bidra till att ett visst intresse ges företräde framför ett annat. Myndighetens uppgift är i stället att hjälpa verksamhetsutövaren att tillgodose lagen och berörda intressen.

När det däremot står klart att olika intressen är oförenliga och inte kan tillgodoses samtidigt aktualiseras den klassiska prövningssituationen, där myndigheten ska göra en avvägning mellan dessa intressen. I dessa fall ska myndigheten inta en återhållsam hållning och säkerställa att dialogen inte avser ställningstaganden i själva avvägningen.

Gränsdragningen för det konsultativa arbetet går alltså inte mellan rådgivning och prövning som sådana, utan mellan situationer där verksamhetsutövaren kan och vill utforma verksamheten så att berörda

intressen tillgodoses och situationer där det inte går eller verksamhetsutövaren visat sig obenägen därtill. I de sistnämnda situationerna föreligger en faktisk intressekonflikt, som innebär begränsningar för myndighetens möjlighet att agera konsultativt. Men så länge verksamhetsutövaren kan och vill utforma verksamheten så att berörda intressen tillgodoses finns ett betydande utrymme för ett konsultativt arbetssätt.

Gränsen för när ett konsultativt arbetssätt inte är lämpligt går där det inte längre handlar om att hur verksamhetsutövaren kan utforma verksamheten, utan om att göra en avvägning mellan oförenliga intressen.

7. Slutsatser och förslag

7.1 Övergripande slutsatser

Utmaningarna i många prövnings- och tillståndprocesser är i stor utsträckning inte en följd av regelverkets utformning, utan av hur myndigheter tillämpar det i praktiken. De flesta myndigheter utnyttjar inte de möjligheter till konsultativt arbete som finns fullt ut. Forskning visar att de utmaningar som uppstår i tillståndprocesser, såsom förekomsten av ofullständiga ansökningar, ofta har orsaker både i verksamhetsutövarnas förutsättningar och i hur myndigheter tillämpar regelverket.¹¹ Frågan är därmed i första hand ett arbetssättsproblem, snarare än ett regelproblem.

Ett mer konsultativt och aktivt arbetssätt, präglat av dialog, vägledning och tidig återkoppling, har en betydande potential att bidra till mer effektiva och förutsebara processer. Genom att relevanta frågor identifieras och hanteras i ett tidigt skede kan kvaliteten i beslutsunderlagen förbättras, behovet av kompletteringar minska och ledtider kortas.

Förutsättningarna för ett sådant arbetssätt är i stor utsträckning redan givna. De rättsliga ramarna ger ett betydande utrymme för dialog och vägledning. Ett utvecklat konsultativt arbetssätt förutsätter samtidigt ett delvis förändrat synsätt på prövningsprocessens funktion och på myndighetens roll. Prövningen bör inte enbart förstås som ett ställningstagande till en given ansökan eller som en avvägning mellan motstående intressen, utan som en process där förutsättningarna för att en verksamhet ska kunna genomföras

¹¹ Kristoffer Sundström, *Incomplete and Delayed: How Uncertainty Drives Prolonged Environmental Licensing Processes*, s. 25 f.

inom ramen för gällande rätt klargörs och utvecklas. Myndighetens roll blir därmed att bidra till att verksamheter kan utformas så att de blir förenliga med regelverket och berörda intressen.

Ett sådant synsätt innebär ett skifte från ett i huvudsak konfliktorienterat till ett mer möjliggörande perspektiv. Det förändrar inte kraven på saklighet, opartiskhet eller rättssäkerhet, men innebär att dessa krav tillämpas i en kontext där dialog och vägledning används för att förebygga konflikter snarare än att enbart hantera dem.

7.2 Behov av tydligare styrning

Trots att ett konsultativt arbetssätt i huvudsak är möjligt inom ramen för gällande rätt, tas detta utrymme inte fullt ut tillvara i praktiken. Myndigheternas uppdrag ger i många fall betydande möjligheter till dialog, vägledning och tidig kontakt med verksamhetsutövare, men dessa möjligheter omsätts inte systematiskt i konkreta arbetssätt.

I praktiken präglas handläggningen i många fall av etablerade rutiner och en försiktighet i gränsdragningen mellan rådgivning och prövning. Avsaknaden av tydliga styrsignaler bidrar till att myndigheter ofta väljer mer återhållsamma arbetssätt, även i situationer där det finns ett tydligt rättsligt utrymme för en mer aktiv och framåtsyftande dialog. Detta innebär att det konsultativa arbetssättet i stor utsträckning blir beroende av enskilda initiativ snarare än ett genomgående förhållningssätt i verksamheten.

Generella skrivningar om dialog, samverkan och service är i detta sammanhang inte tillräckliga. Sådana formuleringar uppfattas ofta som något som redan hanteras inom ramen för befintliga arbetssätt och leder sällan till konkreta förändringar i hur myndigheter arbetar i sina processer. Det finns därför en påtaglig risk att ett mer konsultativt arbetssätt stannar på en principiell nivå utan att få genomslag i den praktiska tillämpningen.

Detta talar för mer operativ och tillämpningsnära styrning av hur dialog och vägledning ska bedrivas. Fokus bör vara att omsätta det befintliga handlingsutrymmet i konkret tillämpning och förändrade arbetssätt, snarare än att förändra regelverket. För att åstadkomma detta krävs styrsignaler som tydligt anger att ett konsultativt arbetssätt ska tillämpas i praktiken och integreras i myndigheternas löpande verksamhet.

7.3 Uppdrag i instruktioner

Det bör i berörda myndigheters instruktioner införas ett krav på att tillämpa ett konsultativt arbetssätt. Ett sådant uppdrag bör tydliggöra att arbetssättet ska vara en integrerad del av myndighetens verksamhet och omfatta de verksamheter och åtgärder som myndigheten inom sitt verksamhetsområde befattar sig med, oavsett om det sker i form av egen handläggning, samråd eller yttranden i andra myndigheters processer.

Uppdraget bör vidare innebära att myndigheterna i sina processer ska arbeta aktivt med vägledning, dialog och tidig återkoppling till verksamhetsutövare och andra berörda aktörer. Detta innefattar att klargöra vilka krav, utredningsbehov och frågeställningar som är relevanta, samt att bidra till att verksamheter och åtgärder kan utformas så att de är förenliga med gällande regelverk och berörda intressen. Därutöver bör uppdraget tydliggöra att myndigheterna ska vara tillgängliga för kontakter, besvara frågor utan onödigt dröjsmål och, när det är lämpligt, ta initiativ till kontakter i syfte att klargöra oklarheter och bidra till att processer förs framåt.

7.4 Uppdrag i regleringsbrev – konkretisering och genomförande

Det är viktigt att ett konsultativt arbetssätt inte stannar vid en initial anpassning till följd av ändrad instruktion, utan att myndigheterna fortlöpande utvecklar och breddar arbetssättet genom att identifiera nya tillämpningsområden och kontinuerligt förbättrar sina processer. Av denna anledning bör berörda myndigheter i respektive regleringsbrev ges i uppdrag att utveckla och tillämpa ett mer konsultativt arbetssätt inom sina verksamhetsområden. Uppdraget bör omfatta att myndigheterna identifierar ytterligare processer och moment där ett sådant arbetssätt kan bidra till mer effektiv och förutsebar handläggning samt tar fram och genomför åtgärder för att stärka och bredda tillämpningen. Arbetssättet bör också integreras i den ordinarie verksamheten.

Ett sådant uppdrag bidrar till att aktivt identifiera förbättringspotential i den egna verksamheten. Uppdraget innebär att myndigheterna inte endast ska förhålla sig till ett övergripande mål, utan bedriva ett konkret utvecklingsarbete.

Uppdraget bör vara tidsbegränsat. Syftet är inte att skapa en permanent återrapporeringsskyldighet, utan att ge myndigheterna ett tydligt incitament att under en inledande period utveckla, systematisera och bredda arbetssättet.

När arbetssättet har integrerats i den ordinarie verksamheten bör det fortsätta att tillämpas med stöd av myndigheternas instruktioner.

Genom en avslutande redovisning skapas förutsättningar att följa upp uppdragets genomförande. Redovisningen bör omfatta genomförda åtgärder och de erfarenheter som myndigheten har gjort i arbetet med att utveckla och bredda det konsultativa arbetssättet.

7.5 Förhållandet till pågående utvecklingsarbete

Flera myndigheter arbetar redan med frågor som rör dialog, vägledning, samverkan och mer förutsebara processer. Särskilt kan nämnas det utvecklingsarbete som genomförts av länsstyrelserna kring samrådsprocesser och miljöprövning, bland annat inom ramen för uppdragen Utvecklat samråd och Prövningsuppdraget.^{12 13} Dessa arbeten har identifierat ett behov av tidigare dialog, tydligare kommunikation av krav och en mer sammanhållen handläggning för att öka effektiviteten och förutsebarheten i processerna.

De förslag som lämnas i denna promemoria syftar inte till att ersätta eller förändra detta arbete. Förslagen tar i stället sin utgångspunkt i de erfarenheter som redan finns och innebär att ett konsultativt arbetssätt tydligare integreras i den statliga styrningen.

Förslagen har också en bredare räckvidd än de utvecklingsinsatser som hittills genomförts. De omfattar inte endast länsstyrelsernas miljöprövningsverksamhet, utan även andra myndigheter och andra typer av processer där myndigheter genom prövning, tillsyn, samråd eller remissyttranden påverkar förutsättningarna för verksamheter och åtgärder.

Förslagen kan därmed ses som en vidareutveckling och breddning av redan pågående arbete. Genom att införa ett uttryckligt krav i myndigheternas instruktioner och komplettera detta med uppdrag i regleringsbrev tydliggörs att ett konsultativt arbetssätt inte endast är en möjlighet eller ett

¹² Länsstyrelsen i Västerbottens län m.fl., Utvecklat samråd – slutrapport N2021/02286. Uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för samråd om projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan, 2024

¹³ Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Åtgärder för att göra länsstyrelsernas tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet mer effektiv och förutsebar. Slutredovisning av regeringsuppdrag 3D4 för 2024 samt 3D5 för 2025 (Prövningsuppdraget), rapport 2025:38, 2025

utvecklingsprojekt, utan en del av det ordinarie sättet att bedriva verksamheten.

8. Konsekvenser

8.1 Problem och syfte

Det finns i dag ett utrymme enligt gällande rätt för myndigheter att arbeta mer aktivt med dialog, vägledning och återkoppling i processer som rör prövning, tillsyn och samråd. Detta utrymme tas inte fullt ut till vara, vilket kan leda till otydlighet i kravställning, sena kompletteringar och i förlängningen längre och mindre förutsebara processer.

Syftet med förslagen är att tydliggöra och stärka ett konsultativt arbetssätt i myndigheternas verksamhet, så att krav, utredningsbehov och förutsättningar klargörs i ett tidigt skede och processerna därigenom blir mer effektiva och förutsebara.

8.2 Nollalternativ

Om inga åtgärder vidtas kommer nuvarande arbetssätt i huvudsak att bestå. Tillämpningen av dialog, vägledning och återkoppling kommer fortsatt att variera mellan myndigheter, ärendetyper och enskilda handläggare.

Det finns även fortsättningsvis en risk för att relevanta frågor identifieras sent i processen, vilket kan leda till behov av kompletteringar, fler handlägnings- och remissomgångar samt längre ledtider.

8.3 Alternativa lösningar

Ett alternativ är att inte införa någon ytterligare styrning, utan låta utvecklingen av arbetssättet ske inom ramen för befintliga bestämmelser. Ett annat alternativ är att enbart använda uppdrag i regleringsbrev.

Dessa alternativ bedöms inte i tillräcklig utsträckning säkerställa en konsekvent och varaktig tillämpning av arbetssättet.

8.4 Val av lösning

Ett krav på ett konsultativt arbetssätt i myndigheternas instruktioner, kompletterat med uppdrag i regleringsbrev, bedöms ge bättre förutsättningar för genomslag och ett mer systematiskt utvecklingsarbete över tid. Detta

alternativ väljs eftersom det tydliggör arbetssättet samtidigt som det möjliggör fortlöpande utveckling.

8.5 Förslagets konsekvenser

8.5.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen kan innebära ökade resursbehov i vissa skeden, främst i form av tid, kompetens och samordning i tidiga delar av processen. Samtidigt kan behovet av kompletteringar minska och processerna bli mer sammanhållna, vilket innebär att arbetsinsatser i många fall omfördelas över tid snarare än ökar totalt.

För staten bedöms förslagen i huvudsak kunna genomföras inom befintliga ramar. I vissa fall kan förslagen innebära att arbetsinsatser flyttas mellan olika myndigheter, exempelvis genom att frågor hanteras tidigare i processen hos en myndighet i stället för senare hos en annan. För företag och andra verksamhetsutövare kan ett mer konsultativt arbetssätt minska kostnader som är förenade med sena kompletteringar, omtag och osäkerhet i processen. Några direkta negativa ekonomiska konsekvenser för kommuner, regioner, företag eller andra enskilda bedöms inte uppkomma.

8.5.2 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms kunna bidra till mer effektiva och förutsebara processer genom att krav, utredningsbehov och relevanta frågeställningar klargörs i ett tidigt skede. Detta kan leda till kortare ledtider och minskad osäkerhet för verksamhetsutövare.

8.6 Proportionalitet

Förslagen innebär inte några nya materiella krav i sak utan avser hur myndigheter ska tillämpa befintligt regelverk. Arbetssättet ska utvecklas inom ramen för myndigheternas uppdrag och bedöms därför inte medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet.

8.7 Ikraftträdande och informationsinsatser

Det bedöms inte finnas något behov av särskild hänsyn till tidpunkten för ikraftträdandet. Några omfattande informationsinsatser bedöms inte heller nödvändiga utöver vad som normalt följer av ändringar i myndigheters instruktioner och regleringsbrev.

8.8 Uppföljning

Effekterna av förslagen kan följas upp inom ramen för myndigheternas ordinarie återrapportering och uppföljning av verksamhetens effektivitet och handläggningstider, samt genom den slutredovisning som lämnas inom ramen för regleringsbrevsuppdraget.

8.9 Förhållande till EU-rätten

Förslagen bedöms vara förenliga med Sveriges skyldigheter enligt Europeiska unionen och går inte utöver dessa.